

Korte studies in Mattheüs (123)

De Bergrede (28)

We zijn toegekomen aan het laatste deel van de serie ‘u hebt gehoord dat er gezegd is’. De laatste uitspraak is tevens de eerste van de volgende serie, die over ‘loon’ handelt.¹ De inhoud van deze laatste uitspraak is heel toepasselijk voor dat wat de inhoud is van de wet en de profeten, namelijk de liefde.

‘U hebt gehoord dat er gezegd is: U moet uw naaste liefhebben en uw vijand moet u haten.’ (Mat. 5:43).

Het gebod van de liefde vinden we duidelijk in de Thora terug.

‘U moet uw naaste liefhebben als uzelf.’ (Lev. 19:18).

Maar het tweede gedeelte van wat zij ‘gehoord’ hebben moet wel een toevoeging van de rabbi’s zijn. In elk geval staat in Leviticus 19:18 helemaal niet dat de Israëliet zijn naaste moest haten en ik heb het in de gehele Thora ook niet terug kunnen vinden. De ouden kunnen dat dan wel gezegd hebben en het kan een overlevering geworden zijn die veel kracht droeg, maar zij kunnen het niet van God uit de Thora hebben gehoord. Want daar staat dat eenvoudigweg niet. Leviticus 19 wijst ons eerder op het tegendeel:

‘U mag geen wraak nemen of een wrok koesteren tegen uw volksgenoten.’ (Lev. 19:18).

De liefde moest zich ook uitstrekken niet alleen tot de volksgenoten, de broeders en zusters in Israël, maar ook tot de vreemdelingen die in hun midden waren. De Thora bevestigt dit, eveneens in Leviticus 19.

‘De vreemdeling die bij u verblijft, moet voor u zijn als een ingezetene onder u. U moet hem liefhebben als uzelf, want u bent zelf vreemdelingen geweest in het land Egypte. Ik ben de HEERE Uw God.’ (Lev. 19:34).

Daarom weerspreekt de Heere deze overlevering ook krachtig met zijn laatste: ‘maar Ik zeg u.’

‘Maar Ik zeg u: Heb uw vijanden lief; zegen hen die u vervloeken; doe goed aan hen die u haten; en bid voor hen die u vervolgen.’ (Mat. 5:44).

Dat dit gebod van de liefde niet beperkt bleef tot Israël, maar uiteindelijk een leefregel werd voor allen die in Christus geloofden, blijkt onder andere uit Romeinen 12.

‘Zegen wie u vervolgen. Zegen hen. Vervloek hen niet.’ (Rom 12:14).

‘Als dan uw vijand honger heeft, geef hem te eten, als hij dorst heeft, geef hem te drinken, want door dat te doen, zult u vurige kolen op zijn hoofd hopen. Word niet overwonnen door het kwade, maar overwin het kwade door het goede.’ (Rom. 12:20, 21).

Dit woord ontleende Paulus rechtsreeks aan de Tenach, namelijk Spreuken 25:21.

Ik zei net dat de Heere heel toepasselijk eindigde met de liefde. Hij had in verschillende uitspraken de verkeerde overleveringen van de ouden aan de kaak gesteld. De meeste van die overleveringen

¹ Mattheüs 5:46; 6:1, 2, 5, 16

waren ontleend aan de tien woorden. En ik wil je ook nog in herinnering brengen dat de Heere dit deed als voorbeelden bij vers 17.

‘Denk niet dat ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te breken; Ik ben niet gekomen om die af te breken, maar te vervullen.’ (Mat. 5:17).

De vervulling is de liefde, zoals we dat ook bij Paulus kunnen lezen.

‘Wees niemand iets schuldig dan elkaar lief te hebben; want wie de ander liefheeft, heeft de wet vervuld. Want dit: U zult geen overspel plegen, u zult niet doden, u zult niet stelen, u zult geen vals getuigenis geven, u zult niet begeren en welk ander gebod er ook is, wordt in dit woord samengevat, namelijk hierin: U zult uw naaste liefhebben als uzelf. De liefde doet de naaste geen kwaad. Daarom is de liefde de vervulling van de wet.’ (Rom. 13:9, 10).

Zie je de connectie? De Heere Jezus zegt Zelf dat Hij gekomen is om de wet en de profeten te vervullen. Daartoe is Hij gekomen ‘onder de wet.’ Paulus schrijft ongeveer dertig jaar later dat de liefde de vervulling van de wet is en hij gebruikt daarbij ook de tekst uit Leviticus 19:18, ‘u zult uw naaste liefhebben als uzelf.’

Christus Jezus is gekomen als de belichaming van de liefde en daarmee heeft Hij de wet vervuld, volgemaakt. Hij heeft de wet ingeleefd en uitgeleefd en in Hem is de wet door Zijn eigen volk afgebroken. Ze hebben Hem aan het kruis gebracht. Aan dat kruis zien we nog steeds de belichaming van de liefde en de vervulling van de wet. Want wat zegt de wet:

‘Vervloekt is ieder die aan een hout hangt.’ (Gal. 3:13, naar Deut. 21:22, 23).

Zelfs aan dat hout vervult de Heere de wet. Niet alleen door die gruwelijke doodstraf te ondergaan, maar tevens door Zijn vijanden lief te hebben en voor hen te bidden.

‘En Jezus zei: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.’ (Luk. 23:34).

Stefanus is hiervan hoogst waarschijnlijk ook getuige van geweest. Als ware volgeling van de Heere, brengt hij de woorden van Mattheüs 5:44 in praktijk als hij vanwege zijn getuigenis van ‘de Rechtvaardige’ (Hand. 7:52) wordt gestenigd.

‘En terwijl hij op de knieën viel, riep hij met luide stem: Heere, reken hun deze zonde niet toe! En toen hij dat gezegd had, ontsliep hij.’ (Hand. 7:60).